



DET KONGELIGE OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Statsråden

Kontroll- og konstitusjonskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref
23/1626-

Dato
1. september 2023

Vedrørende spørsmål om regjeringsapparatets håndtering av habilitetsregelverket mv.

Jeg viser til Kontroll- og konstitusjonskomiteens brev 10. august 2023 til statsministeren og til statsministerens svar av i dag. Jeg er bedt om å svare for Olje- og energidepartementets vedkommende på spørsmålene 1, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12 og 13.

1. Komiteen ber om at Statsministerens kontor på vegne av samtlige departementer informerer komiteen om departementenes respektive rutiner for praktisering av habilitetsreglene.

Departementet har etiske retningslinjer som bl.a. skal forhindre at det oppstår inhabilitetssituasjoner som kan svekke tilliten til forvaltningens avgjørelser. Disse er tilgjengelige for politiske ledelse og departementets ansatte på departementets intranett.

Etter utnevning av nye statsråder og øvrig politisk ledelse i Olje- og energidepartementet, gjennomfører departementsråden en samtale der bl.a. habilitetsreglene og potensielle interessekonflikter er tema. Samtalen tar utgangspunkt i og bygger videre på gjennomgangen som har vært på Statsministerens kontor. Departementsråden peker normalt på det som er særskilt for departementets ansvarsområder og vektlegger departementets rolle som konsesjonsmyndighet i de sektorene departementet forvalter.

5. Komiteen understreker at Stortinget har vedtatt i lov at det er hver tjenesteperson som har ansvaret for egen habilitet. Har departementene rutiner for å gjennomgå egne budsjetter og andre relevante saksporteføljer for å fange opp saksbehandling som kan bli berørt når en ny

statsråd har hatt innledende samtale med departementsråden og gått gjennom mulige habilitetsutfordringer? Det bes videre om en konkret redegjørelse for hvilke rutiner Kunnskapsdepartementet og Kultur- og likestillingsdepartementet har for slik oppfølging av den innledende samtalen med ny statsråd.

Som det fremgår av svaret på spørsmål 1 ovenfor, gjennomfører departementsråden samtale med nye statsråder der bl.a. habilitetsreglene og potensielle interessekonflikter er tema både generelt og sett opp mot departementets ansvarsområder og pågående saker. Denne samtalen og videre løpende dialog om dette gir grunnlag for at jeg løpende kan vurdere hvilke konsekvenser dette måtte ha for relevante saksporteføljer og konkrete saker som er til behandling i departementet eller i regjeringen.

Dersom det fremkommer forhold som kan tenkes å få betydning for habilitet, kan den relevante fagavdeling i departementet, eventuelt i enkelte tilfeller Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet, bli bedt om å gjøre en habilitetsvurdering. Forhold knyttet til habilitet som det er grunn til å være oppmerksom på, deles med relevante avdelinger.

7. Komiteen ber om at Statsministerens kontor samler inn og oversender en oversikt over eventuelle endringer i departementenes rutiner fra 2017 til i dag for å ivareta habilitetsreglene.

Det har ikke skjedd endringer i Olje- og energidepartementets rutiner for å ivareta habilitetsreglene.

8. Komiteen ber om en fullstendig liste over beslutninger som statsråder har fattet eller deltatt i, hvor det i ettertid er avdekket inhabilitet.

Jeg har ikke vært involvert i noen konkrete saker i departementet hvor det i ettertid er avdekket inhabilitet, og er heller ikke kjent med at jeg har vært inhabil i saker som jeg har behandlet som medlem av regjeringen.

Jeg er heller ikke kjent med at statsråd Mjøs Persen, i den tiden hun var olje- og energiminister, har vært involvert i noen konkrete saker i departementet hvor det i ettertid er avdekket inhabilitet eller har vært inhabil i saker som hun har behandlet som medlem av regjeringen.

9. Komiteen viser til svar på spørsmål 4 i statsministerens svarbrev til kontroll- og konstitusjonskomiteen datert 20. juli 2023. Komiteen ber om å få en oversikt over alle skriftlige habilitetsvurderinger som er foretatt i regjeringen fra den tiltrådte til dags dato. Det bes opplyst om hvilken dato vurderingen ble forespurt, og eventuelt når det er bedt om en tilleggsvurdering.

Det har ikke vært forhold som har tilsagt at jeg skulle be om skriftlige habilitetsvurderinger i den tiden jeg har vært olje- og energiminister.

Jeg er ikke kjent med at statsråd Marte Mjøs Persen ba om skriftlige habilitetsvurderinger i tiden hun var olje- og energiminister.

10. Komiteen viser til svar på spørsmål 4 i statsministerens svar til kontroll- og konstitusjonskomiteen datert 20. juli 2023. Komiteen ber regjeringen samle en oversikt over alle tilfeller der en statsråd har bedt embetsverket om bistand til habilitetsvurdering fra regjeringen tiltrådte til dags dato. Ettersom en slik oversikt ifølge statsministerens svarbrev ikke allerede foreligger, har komiteen forståelse for at detaljeringsgraden vil variere for de enkelte oppføringene.

Det har ikke vært forhold som har tilsagt at jeg skulle be om skriftlige eller muntlige habilitetsvurderinger i den tiden jeg har vært olje- og energiminister.

Jeg er kjent med at statsråd Marte Mjøs Persen, i tiden hun var olje- og energiminister, drøftet sin habilitet med departementsråden i forbindelse med Jens Stoltenbergs søknad til stillingen som sentralbanksjef. Jeg er kjent med at statsråd Marte Mjøs Persen konkluderte at hun var habil i saken.

11. Komiteen ber regjeringen redegjøre for eventuelle rapporteringsrutiner for politisk ledelse i departementene som omfatter privatøkonomiske forhold. Komiteen ber om at redegjørelsen inkluderer informasjon om formålet med eventuell rapportering og hvilke opplysninger som i så fall rapporteres inn til Statsministerens kontor eller til det enkelte departement.

Som det fremgår av svaret på spørsmål 1 overfor, gjennomfører departementsråden etter utnevning av nye statsråder og øvrig politisk ledelse i Olje- og energidepartementet, en samtale der bl.a. habilitetsreglene og potensielle interessekonflikter er tema. Samtalene tar blant annet opp om det er privatøkonomiske forhold som kan medføre eller oppfattes å medføre habilitetsutfordringer eller interessekonflikter. Dette kan for eksempel medføre at medlemmer av politisk ledelse avhender aksjer som vedkommende eier. Statsråden blir også informert om sin plikt til å registrere sine verv og økonomiske interesser i henhold til den til enhver tid gjeldende registreringsordningen som gjelder for stortingsrepresentanter.

12. Komiteen ber om liste, fordelt på departement og statsråd, over alle utnevnelser/oppnevnelser foretatt av statsråder eller regjering til råd, styrer og andre relevante verv eller organ fra oktober 2017 til i dag.

Vedlagt følger oversikt over oppnevnelser til råd, styrer og andre relevante verv eller organ gjort av Olje- og energidepartementet siden oktober 2017. Når det gjelder styrer, bedriftsforsamling og valgkomite i selskaper eid av Olje- og energidepartementet i perioden, så er valg av nye medlemmer tatt med, ikke gjenvalg. Det presiseres at medlemmene velges av foretaksmøte, generalforsamling eller bedriftsforsamling, og ikke blir utnevnt av statsråden eller Kongen i statsråd.

13. Det vises til at SMK har bedt departementene om å gjøre en grundig gjennomgang av saker der habilitet kan være tema, Jf. statsministerens svarbrev av 20. juli 2023. Komiteen ber om å få oversendt departementenes gjennomgang.

Jeg har sammen med øvrig politisk ledelse i departementet foretatt en gjennomgang som nevnt i statsministerens brev 20. juli 2023. Gjennomgangen har bidratt til ytterlige oppmerksomhet om habilitetsspørsmål i departementet. Gjennomgangen er ikke nedfelt skriftlig.

Med hilsen



Terje Aasland